מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר את 4 הצורות של הבינוני (יחיד, יחידה, רבים, רבות)
- להבחין בין בינוני כפועל בהווה לבין בינוני כשם עצם או תואר
- לזהות מילים שנכתבות אותו דבר בהווה ובעבר ולהבין לפי ההקשר

גרסה רגילה – כל הפריטים.

חלק א׳ – חלק א – שאלות אמריקאיות

1. ג – 4
2. א – פועל בהווה
3. ב – שם עצם
4. ג – שם תואר
5. ב – מי? או איזה?
6. ג – לומדות

חלק ב׳ – חלק ב – נכון או לא נכון

1. לא נכון – בינוני יכול לשמש גם שם עצם או תואר
2. נכון – תלוי בהקשר של המשפט
3. לא נכון – היא יכולה להיות גם בעבר, כמו 'אתמול הוא רץ'
4. נכון – כמו השומר, המורה
5. לא נכון – יש 4 צורות: יחיד, יחידה, רבים, רבות

חלק ג׳ – חלק ג – השלמת מילים

1. שומר
2. שומר
3. מורה
4. רותחים
5. סופרת
6. אוהבים

חלק ד׳ – חלק ד – התאמה בין משפט לסוג המילה

- 1 – ד (מורה - שם עצם, מסבירה - פועל בהווה)
- 2 – ג (רותחים - שם תואר)
- 3 – ה (שומר - פועל בהווה)
- 4 – א (השומר - שם עצם)
- 5 – ב (אוהבים - פועל בהווה, רבים)

חלק ה׳ – חלק ה – זיהוי הקשר

1. המילה עכשיו מראה שמדובר בזמן הווה, למרות שהכתיב דומה לעבר
2. לדוגמה: נועה סופרת את הכסף / הסופרת כתבה ספר חדש

חלק ו׳ – חלק ו – כתיבה יצירתית

1. יש לבדוק שכל משפט מדגים נכון את השימוש המבוקש ושהמילה בצורת בינוני תקינה

כרטיס יציאה – מה לחפש

- יחיד, יחידה, רבים, רבות
- שואלים אם המילה עונה על 'מה עושים' (פועל) או על 'מי/איזה' (שם עצם/תואר)
- למשל רץ/רצה - ההקשר בזמן קובע את המשמעות

טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח את השיעור בקריאת הדוגמאות מכרטיס ההסבר ולבקש מהתלמידים לזהות את סוג המילה בעל פה
- מומלץ להדגיש את שאלת 'מה או מי' ככלי מרכזי לזיהוי ההבדל בין פועל לשם עצם
- בחלק הפתוח כדאי לאפשר לתלמידים לשתף משפטים בקול ולתקן יחד בכיתה

דף תרגול: צורת הבינוני

דף התלמיד/ה רגיל

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

צורת הבינוני היא צורת הפועל בזמן הווה, אבל היא יכולה לשמש גם שם עצם או שם תואר. בדף הזה נתרגל לזהות מתי מדובר בפועל ומתי במילה אחרת.

1 חלק א׳ – חלק א – שאלות אמריקאיות

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. כמה צורות יש לבינוני?

א) 2 ב) 3 ג) 4 ד) 5

2. במשפט 'דניאל שומר על הצמחים' המילה 'שומר' היא:

א) פועל בהווה ב) שם עצם ג) שם תואר ד) שם פרטי

3. במשפט 'השומר בשער חייך אלינו' המילה 'השומר' היא:

א) פועל בעבר ב) שם עצם ג) שם תואר ד) פועל בעתיד

4. במשפט 'שתינו מים רותחים' המילה 'רותחים' היא:

א) פועל בהווה ב) שם עצם ג) שם תואר ד) פועל בעבר

5. איזו שאלה עוזרת לזהות שם עצם או תואר?

א) מתי? ב) מי? או איזה? ג) כמה? ד) למה?

6. מה הצורה הנכונה של בינוני ברבות לפועל 'לומד'?

א) לומדים ב) לומדת ג) לומדות ד) לומד

2 חלק ב׳ – חלק ב – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	צורת הבינוני היא תמיד פועל ולא יכולה לשמש שם עצם.	☐	☐
2	המילה 'מורה' יכולה להיות גם פועל וגם שם עצם.	☐	☐
3	המילה 'רץ' תמיד נמצאת בזמן הווה.	☐	☐
4	אפשר להוסיף ה׳ הידיעה לבינוני כשהוא משמש שם תפקיד.	☐	☐
5	לבינוני יש רק צורה אחת לזכר ולנקבה.	☐	☐

3 חלק ג׳ – חלק ג – השלמת מילים

השלימו את המילה החסרה.

1. איתי _____ על אחיו הקטן (פועל בהווה מהשורש שמר).

2. ה _____ פתח את השער לפני שנכנסנו.

3. ה _____ הסבירה את השיעור בצורה ברורה.

4. בכוס יש מים _____ ולכן צריך להיזהר.

5. נועה _____ עד מאה בלי טעות (פועל בהווה).

6. הילדים _____ לשחק בחצר בית הספר (פועל בהווה, רבים).

4 חלק ד' – חלק ד – התאמה בין משפט לסוג המילה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. המורה מסבירה את השיעור	___	**א.** השומר - שם עצם
2. בכוס יש מים רותחים	___	**ב.** אוהבים - פועל בהווה, רבים
3. דניאל שומר על הצמחים	___	**ג.** רותחים - שם תואר
4. השומר בשער חייך אלינו	___	**ד.** מורה - שם עצם, מסבירה - פועל בהווה
5. הילדים אוהבים לשחק בחצר	___	**ה.** שומר - פועל בהווה

5 חלק ה' – חלק ה – זיהוי הקשר

ענו בקצרה.

1. הסבירו מדוע במשפט 'עכשיו מאיה רצה במסלול' המילה 'רצה' היא פועל בהווה, ולא בעבר.

2. כתבו משפט שבו המילה 'סופרת' משמשת כפועל בהווה, ומשפט נוסף שבו היא משמשת כשם עצם.

6 חלק ו' – חלק ו – כתיבה יצירתית

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. כתבו שלושה משפטים: אחד שבו מילת בינוני משמשת כפועל בהווה, אחד שבה היא משמשת כשם עצם, ואחד שבו היא משמשת כתואר.

כרטיס יציאה

מהן 4 הצורות של הבינוני?

כיצד מבחינים בין בינוני כפועל לבין בינוני כשם עצם?

תנו דוגמה למילה שנכתבת אותו דבר בהווה ובעבר.

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀